

Unik distansutbildning till högskoleingenjör elkraft, HING –
i samverkan mellan energibranschen och tre universitet



– En bra utbildning som gav mig arbete i en
intressant bransch där det händer mycket.

*Kristoffer Bylund, Umeå, gick ut från distansutbildningen
2018 – och fick jobb direkt. Idag är han driftingenjör på
Umeå Energi.*

Om utbildningen

År 2011 startade en unik högskoleingenjörsutbildning med inriktning på elkraft. Utbildningen är ett samarbete mellan Umeå universitet, Luleå tekniska universitet, Mittuniversitetet och företag i energibranschen, främst medlemsföretag i Energiföretagen Sverige. Inom energibranschen benämns den ofta "Hing", vilket är en förkortning av just högskoleingenjör.

Hing är en distansutbildning för högskoleingenjörer elkraft och kräver därför eget driv av den som studerar. Samtidigt innebär den möjligheter för teknikintresserade personer över hela landet att studera elkraft.

Programmet bygger på ett nära samarbete med medlemsföretag som medverkar i kurser i form av gästföreläsningar, samt genom att erbjuda mentorer första terminen, projektuppdrag, praktikplatser och examensarbeten. Studenterna väntas bli elkraftsingenjörer, som kan arbeta med att projektera och leda större projekt inom olika delar av industrin och i samhället. Det kan även handla om arbeten som elkonstruktör och att projektera elkraft i fastigheter, industrier, gatunät, bostadsområden eller större infrastruktursatsningar, som kraftverks- och järnvägsbyggen. Dessutom behövs ingenjörer vid renoveringar och effektiviseringar av befintliga elkraftsanläggningar.

Utbildningen riktar sig till dem som vill vara med och utforma dagens och morgondagens energisystem i samklang med resten av samhället. Det är en distansutbildning som ges via webben och med cirka två obligatoriska sammankomster per termin. Den omfattar 180 högskolepoäng, motsvarande tre års heltidsstudier.

De tre universiteterna erbjuder en tredjedel av kurserna var, kurser som samtliga studenter läser. Antagning sker vid respektive universitet, och som student tar man ut sin examen vid det universitet där man har antagits. Även om de tre universiteterna ligger i norr, rekryteras studenter från hela landet.

Resultat

I stort sett alla utexaminerade studenter har fått arbete inom 4-6 månader efter avslutade studier.

Energibranschen vill öka mångfalden och vill gärna få fler kvinnor som söker sig till branschen. Detta gäller även i samarbetet kring distansutbildningen HING. Så är ser fördelningen kvinnor/män ut hittills:

Studenter som startade utbildningen, 2017 – 2020: Kvinnor: 18%, Män: 82%.
Studenter som genomfört examensarbete, 2015 – 2020: Kvinnor: 21,7%, Män: 78,7%.

Vad säger företagen?

En undersökning bland kontaktpersoner hos näringslivspartnervisade som gjordes 2017 visade bland annat att:

- - 9 av 10 företag hade anställt någon från utbildningen
- Samtliga anser att de som har anställts hade relevanta kunskaper med sig från utbildningen

– För Umeå Energi är det väldigt viktigt att de blivande elkraftsingenjörerna får en bra utbildning, utbildningen är också en bra rekryteringsbas för oss. Vi har goda erfarenheter av studenter från HING och flera har också fått jobb hos oss.

Agnetha Linder, elkraftsingenjör och produktspecialist inom Elnät på Umeå Energi, även engagerad i HING under flera år som föreläsare och handledare för ex-jobbare.

Andra företagsröster:

”Utbildningen täcker in mycket inom elkraft och det känns som att studenterna har en bra grund att bygga på när de kommer ut i arbetslivet”.

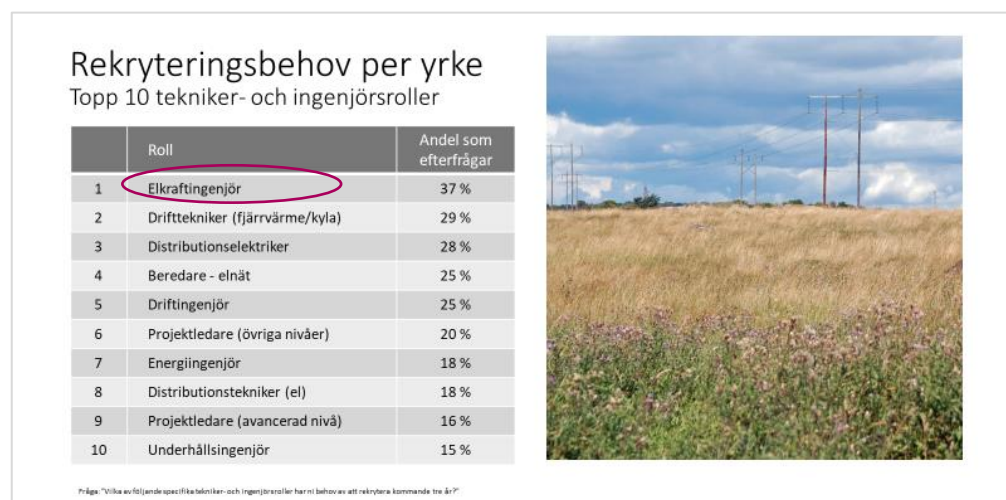
“Vi är mycket nöjda med utbildningen”.

“Kontakten mellan företagen och universiteten är föredömlig”.

Energibranschens rekryteringsbehov är stort

Statistik från kompetensbehovsanalys gjord av Energiföretagen Sverige år 2017:

- Det totala rekryteringsbehovet av tekniker och ingenjörer uppgår till cirka 3 200 personer på tre års sikt
- 29 procent av företagen spår en ökad personalstyrka på tre års sikt
- Störst behov av civilingenjörer och högskoleingenjörer
- 8 procent av alla tekniker och ingenjörer spås gå i pension kommande 3 år
- 58 procent uppger att det totalt sett är svårt att rekrytera (jmf 53 % 2014)
- Elkraftingenjörer, drifttekniker och distributionselektriker efterfrågas av flest
- De flesta enskilda yrken uppges svåra att rekrytera av minst hälften av de företag som efterfrågar dem
- 70 procent anger att de rekryterat från andra företag i branschen. 84 procent anger detta som en mycket viktig rekryteringskälla
- 28 procent har en strukturerad plan för hur rekryteringsbehovet ska mötas
- 60 procent riktar aktiviteter mot utbildningssystemet



Till detta kommer elektrifieringen och omställningen av elsystemet som kommer att öka behovet av utbildade högskoleingenjörer inom elkraft ännu mer.

Universitet i samarbetet

Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och Mittuniversitetet.

Energiföretag i samarbetet för antagningar 2018-2021

- Bodens Energi
- Härjeåns Nät
- Härnösand Elnät
- Skellefteå Kraft
- Sundsvall Elnät
- Umeå Energi Elnät
- Uniper/Sydkraft
- Vattenfall
- Jämtkraft
- Åsele Kraft
- Luleå Energi Elnät
- Övik Energi
- Pite Energi
- Siemens

Webbsida för studenter och samverkansparter: elkraft.nu

På elkraft.nu samlas utbildningens utbildningsmoment, aktiviteter och förslag på examensarbeten. Det är en viktig portal för studerande. Och rätt använt – en möjlig kommunikationskanal direkt med studerande och blivande medarbetare.

Samarbete kring programmets utveckling och kursutbud

Knutet till utbildningen finns ett utbildningsråd, med kursansvariga på universiteten, representanter från företagen och – viktigast – från studenterna.

Samarbete kring kommunikationen

För att stärka kommunikationen kring utbildningen, samarbetar representanter från energibranschen och universiteten i utbildningens Marknadsföringsråd. Där diskuteras och fastställs löpande kommunikationsinsatser under programmets gång.

Vill du bli en del av samarbetet?

Mot bakgrund av beskriven behovsanalys och kunskap om kompetensbehov för energibranschen som helhet, är ambitionen att bredda samverkan med fler företag som rekryterar och/eller har intresse av de studenter som läser till högskoleingenjörer i elkraftteknik. En ny avtalsperiod har startat men det kan finnas möjlighet att bli en samverkanspartner redan innan nästa avtal ska tecknas 2024. Detta är en unik möjlighet att påverka utvecklingen av universitetsutbildning inom energi, och att rekrytera blivande elkraftsingenjörer!

Vad får ditt företag?

- Möjlighet att följa studenterna från åk1-åk3 genom ett antal träffar med näringslivsparterna. Träffarna anordnas av universiteten.
- Inbjudan till exklusiva möten med studenterna som de själva anordnar.
- Tillgång till studiegrupper som studenterna bildar.
- Vara med och påverka utbildningen innehåll.
- Tillgång till elkraft.nu, den plattform som eleverna använder för sina studier. På elkraft.nu ges även möjlighet att marknadsföra ditt företag, studiebesök, exjobb, rekryteringsbehov m.m.
- Tillgång till alumni-grupp på LinkedIn, där de elever som har tagit studenten är samlade.
- Möjlighet att ingå i utbildningens Utbildnings- respektive Marknadsföringsråd.
- Ett branschnätverk och erfarenhetsutbyte!

Exempel på vad ditt företag kan ställa upp med:

- Föreläsare, handledare, mentorer, studiebesök, projektuppgifter och examensarbete
- Praktikplatser och sommarjobb

Universiteten bedriver utbildningen, och strävar även efter att:

- Hålla hög genomströmning
- Samarbeta med näringslivet
- Erbjuder studentträffar från åk1- åk3
- Garantera "ingenjörsmässiga studenter"
- Erbjuder en enhetlig studiemiljö

...vilket man löser genom bland annat:

- Minst två träffar/termin
- Aktiva och snabba på nätet
- Uppmuntra till att använda de sociala kanaler som finns
- Gruppera ihop studenter där det är möjligt på t ex lärcentra
- Digitala seminarier
- Kurser med klart fokus på olika "ingenjörsmässiga mål"
- Praktiskt laborerande även "på egen hand"

Kostnad för näringslivspartner

För medlemmar i Energiföretagen Sverige motsvarar andelen av kostnaden för Hing ungefär andelen på serviceavgiften till föreningen, satt i relation till övriga samarbetspartners. För företag som inte är medlemmar beräknas kostnadsandelen utifrån en jämförelse med ett ungefär lika stort medlemsföretag (antal anställda inom elkraft, verksamhet inom elkraft). För ett medelstort företag innebär det en årlig kostnad om 50 000-70 000 kr/per år under fem år (avser tre årsintagningar).

Företag som är intresserade av samverkan och vill veta mer – är välkomna att ta direktkontakt med Energiföretagen Sverige (se nedan).

Kostnaden täcker bland annat resurser:

- För vissa rese -och logikostnader för studenterna till sina respektive studieorter vid de obligatoriska samlingsveckorna
- Till laborationer och laborationsutrustning.

Vill du anmäla intresse eller veta mer?

Kontakta Andreas Lepa, ansvarig för kompetensförsörjningsfrågor:

andreas.lepa@energiforetagen.se, 070-164 44 07 eller Mats Andersson, regionchef Nord:
mats.andersson@energiforetagen.se, 070-677 09 27.